

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseik felvételnek Bécsben Oppelk Alajomnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyilvántartási cikkeik sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délbén.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Eredeti távsürgöny.

Pest, július 30. A miniszterelnök a Deák-párt konferenciáján hosszasan fejtegette azon okokat, melyek a vérendszert illető törvényjavaslat elfogadását ajánlják; élénk eszmecsere folyt, végül a törvényjavaslat helyeseltetett, Deák az országgyűlés szünetelésekor, hir szerint, részt veend a kath. autonómia vonatkozó tanácskozásokban.

Kolozsvár, július 29. 1868.

Érdekes dolgok merülnek fel a szomszédban, nem mondjuk fenyegetőknek azért, mert csak Bratiano urat látjuk a kanóceczal forgolódni, mi arra mutat, hogy Oroszország az árva piont tolta előre, nehogy esetleg a győzhetetlen cárnak is része legyen a kudarcban.

A román területől 500 fölfegyverzett bolgár rontott be Bolgárországba, de Ruszok előtt a török csapatokra bukkantak s tetemes veszteséggel szétverettek. A román kormány nem rég tagadta, hogy területén ily csapatok szervezkednének és ime a bukaresti comite ily tetemes számú fegyveres kalandort bocsát át a souzerain hatalom területére. A „Moniteur” is csodálkozik azon, hogy ilyesmi kikértülte a román kormány figyelmét; mi azt hisszük, hogy Bratiano úr sokat tudott a dolgról, de hát a nagy hangú szavak után tetteknek is kelle következni: a hatalmasnak valahára életjelt is kelle adni magáról; hanem arról is meg vagyunk győződve, hogy ha ama betűrés kiérlet több találna lenni nevétséges szélmalomharcnál, az európai béke felett örködő nagyhatalmak illően körmére koppantanak az orosz-pionnak.

Ideje figyelmeztetni a moldva oláh kormányt, hagyja abba az aesopusi békaszerep forciozását. Mert, a mint a „Wanderer” írja, nagy mohósággal gyűjti a vöröspárt kormánya a fegyvereket és hadi szereket, s arra számítgat, hogy az erdélyi és bukovinai románok is felkelnek, mihelyt Bratiano protectora, az orosz kanocsa suhogni kezd Magyarországot és Ausztria feje felett.

Lehet, hogy Bukarestben a porosz helybenhagyásra is számítanak, mi az ügyet ugyan tehetné bonyolultabbá, de a moldva-románok jövőjének megzsilárdítására kedvezővé semmiesetre. Különben a „Börsenhalle,” „Rev. Contemp.,” „Stüdd. Presse” a porosz-osztrák barátkozást emlegetik, sőt a „Cor. d. Nord Est”-nek azt írják Berlinből, hogy mindkét udvarnál hatalmas párt dolgozik a két állam közeledése érdekében, még a souverainek találkozásáról is lenne szó. Egy bécsi távirat mindezeket mende-mondának tartja, de azért Poroszországnak is okai vannak a magába szállásra: a svéd koronaörökösének a dán koronaherceggel megtörtént eljegyzése a Hohenzollernház terveinek egyik fonálát metszé át, s 1868-ban már egy tétől-talpig fölfegyverezett Franciaország áll oldala mellett; a német szabadelvűtiek is mindinkább latolgatják a Berlinből érkező szabadságot, miután csak szép egyenruhát látnak, s adófölemlést tapasztalnak, — azután a délnémet nyomott hangulatra hatással leend a bécsi német lövész ünnepe is; végül a Spree mellett is megfontolandják, mennyibe kerülne az orosz barátság közös keleti actio esetére. A „Gaz. d. Milano” értesülése szerint, Olaszhon az előre nem látható események előérzetében már is szövetséghez — de nem a porosz — hanem egy más állammal.

Mily jó szándékkal viseltetett Poroszország Ausztria iránt 1866-ban, kitűnik azon haditervből, melyet Berlinből, a hadjárat megkezdése előtti napokban adtak át az olasz tábornoknak ahhoz alkalmazkodás végett. E szerint az olasz fősergek feladata lett volna megkérülni a várnegyszögöt, s így nyomolni Bécs alá, hogy ott a poroszokkal kezet foghasson; ezalatt Garibaldi kiszáll a magyar tengerparton, benyomul Magyarország belsejébe, s kezét fogva a Vág felől leereszkedő legióval, sarokba szorítja vala az osztrák hadserget, melynek magyar és horvát ezredei — a porosz terv szerint — többé nem is küzdöttek volna azok ellen, kik mint barátok jelentek meg hazájuk földén — szóval, a terv lényege és célja vala: szívén találni Ausztriát.

A spanyolországi mozgalomról mi újabbat sem tudunk; a francia kormány szigorúan őrizteti a határokat, nehogy az orleanista zászló

alatt jelentkezett forradalom újabb és hatályosabb kitörése a francia elgütelteneknek is buzdításul szolgáljon. A száműzött tábornokok a canari szigetekben egyes helységeken tartatnak szoros őrizet alatt.

Angliában az új választásokra készülnek; az orangisták kihívó körmenetei pedig azt tanusítják, mily csekély baladást tettek némely angol protestáns körök a vallási türelemben.

Párisból ismét harezias hírek érkeznek; a „Frankf. Ztg” levelei arról szólnak, hogy a császár Moustierhez intézendő levelében kifejtendő, mily föltételek alatt hajlandó elismerni és eltérni azon európai hatalmi állapotokat, melyeket az 1866-diki hadjárat eredményezett. Továbbá, hire jár a Francia- és Oroszország közt — állítólag — létrejött közeledésnek, melynek árát a Moldva-Oláhfjedelemségek fizetnék meg. Ha e hir nem hordaná magán a teljes valószínűség jellegét, a Bratiano nagyhatalom is úgy jarna, mint a majomnak ültözött völgegy: ő kapna ki így is, úgy is a valódi majom csinjaiért; hogy a románokat nem adják az orosz kanocsa alá javítás végett — csaknem bizonyos, — de arra is el lehetnek készülvé, hogy a nagyhatalmi ugorkafáról gyorsan fognak lecsuszamlani.

Az új honvédelmi rendszer.

I.

(S.) Az országgyűlés tömörked nagyfontosságu elintézendő között bizonyára legfontosabb az új honvédelmi törvényjavaslat.

A képviselőház kebeléből kiküldött 15 tagu szakbizottmány e törvényjavaslat honvédségi részének csak egyik pontján tett lényeges változtatást; a 28-dik §-lyen t. i., mely a honvédség főparancsnokának, kerületi parancsnokoknak és törzstiszteknek kinevezését tárgyalja.

E módosítás által a magyar honvédelmi miniszter jogos befolyása a nevezett állomások betöltésére kellőképp biztosittatik.

Annál hevesebben foly most a vita ez egész törvényjavaslat felett az osztályokban.

Csekély véleményünk szerint az ujonnan létesítendő hadszervezetnek akképp kell megalkottatni, hogy a mellett, hogy hazánk és nemzetünk dicső történelmi multjával meggyeztetethető s jelen európai tekintélyünket is fenntartja, — képesek legyünk annak segítségével mind hazánkat és alkotmányunkat a kül- és bel-ellenesség ellenében kellőképp megvédeni, mind pedig a birodalom kölcsönös és közös védelmére nézve a pragmatica sanctio alapján elvállalt kötelezettségünket teljesíteni.

E törvényjavaslat megvizsgálásánál e szerint következő kérdések merülnek fel: megfelelő-e az a mai kor követelményeinek s a jogegyenlőség általán elfogadott elvének?

Összhangzásban van-e alkotmányunkkal s az alapját képező parlamentaris kormányrendszerrel?

megfér-e hazánk közviszonyaival s nemzetünk geniusával?

külön magyar szempontból tekintve, haladást, vagy hátralepést foglal-e magában, azaz: több, vagy kevesebb-e annál, mit eddigél, nem ugyan az írott törvény holt betűje szerint, hanem a valóságos gyakorlat élő tényeként, tetteleg birtunk?

magában foglalja mindazt, a mit viszonyaink közt észélyesen várhattunk?

s ha az 1867. XII. t.-cz. képezi azon keretet, azon adott közjogi alapot, melyen kívül és túl kívánságainkkal, óhajításainkkal hasztalan kalandoznánk, megfelelő-e e törvényjavaslat ama létező szentesített törvényrendelvényeinek, szellemének?

A két első kérdésre bátran adhatunk határozott igenlő választ, miután a tervezett hadszervezet két főelve: az általános hadkötelezettség s a honvédelmi rendszer, ugy a jelen kor szellemével, mint 1848-ki alkotmányunkkal s a jogegyenlőség elvével teljesen megegyezik.

Ebben az országgyűlés minden pártja egyetért.

És valóban ugy is van. A törv.-javaslat szerint a hadseregnek rendszeresített hadi létszámát, s a szolgálati kötelezettség tartamát, minden 10 évben, az ujonczjárulékot évről évre mindkét államterület képviselői

alkotmányos úton, saját országgyűlése által határozza meg.

A nemzet harezai jellegével mindenestre megfér az, hogy minden ember legyen katonas és egyszemind polgár; hogy hazája védelmében a közcsend és közbátorság fenntartásában, a béke és háboru műveleteiben egyaránt részt vegyen.

A mi pedig azon előtérbe lépett eljárásról illeti, mely szerint a nemzetek ereje néha túlságosan megfeszítettetik s mindenütt arra törekednek a kormányok, hogy minél nagyobb hadseregeket szervezzenek, azt, ugy hisszük, alig lehetne valamely államról elmondani, hogy ennek, vagy amannak, különösen közgazdasági és közmívelődési viszonyaival szerfelett jól megfér, hogy azok fejlesztésére üdvös, kívánatos, vagy éppen szükséges volna, ámdé valamint a pénz-, ugy a véradóra nézve is a szükséges kényszerűsége határoz; megköveteli a szomszéd hatalmasságok hasonirányu törekvése; nem tehetjük tehát, hogy mások támadó erejével szemben hasonmértvü véderőt ne állítsunk.

Ily szempontból véve a dolgot, kénytelenek vagyunk bevallani, hogy a haderőnek lehető magas fokra emelése hazánk közviszonyaival megfér, meg kell fértie, sőt kívánatos, mi több, szükséges, miután az ebbeli áldozatnál sokkal nagyobb azon veszteség, mely ellenkező esetben érhetne.

Az újvilág ifju óriásának, az európai kedélyes szomszedságoktól ment észak-amerikai szövetséges államoknak sem volt eredetileg, a washingtoni alkotmány értelmében 10,000-nél nagyobb állandó hadserege, s a körülmények most mégis oda kényszerítették, hogy az eredetileg előírtnál tiszte nagyobb állandó hadserget kell tartaniok.

Haladást, vagy hátralepést foglal-e már most magában az említett törv.-javaslat, s általában több, vagy kevesebb-e annál, mit eddig tettleg birtunk, e mindenestre legnevezetesebb kérdésre, megkísértjük jövő számunkban válaszolni.

A francia sajtó az első magyar állam költségvetéséről.

(Folytatás.)

A budget bevételi részletéről bevezetőleg a következőképp szól ezikköz: „e részlet egy kísérlet által tűnik ki, mely ha általánosítható, nagy előnyökkel járna. Lónyay úr ugyanis a bevétel s azon kiadások közt, melyekre azok egyenkint felhasználhatók bizonyos összekötő kapcsolattal kísérlet megkísérteni; de a kiadási s bevételi ezikköz egy nagy része kiesett e szabályozás alól, mivelhogy van elég jövedelme minden különleges vonatkozás nélkül, hogy mire adassék ki, s szintén akárhány kiadás, a mely éppen semmiféle bevétel nemmel nincs összefüggésben.” Részletezésben szerző a mi jövedelmi-adónkról megjegyezi, hogy az Franciaországban nincs behozva; de a különbeni adónak aránylagosan ott épp ugy vannak felosztva, mint nálunk. Az öt egyenes adónem ismertetését s az ezekből nyert bevétel összeghez érve, azt írja erről az ezikköz: „Bizonyára ez összeg egy 15 millióból álló s századokon elnyomott s kiaknázott nép részére, mely csak tegnap virradott fel a nemzeti lét hajnalára, igen nagyoknak mondható. Összehasonlítva a francia ingó s ingatlan birtok sorsa sokkal kedvezőbbnek tűnhetne fel a felületes szemlélő előtt; de gondoljunk meg, hogy Magyarországon egy nép függetlenségének visszaszerzése forog kérdésben, vér nélküli csüdes harcra kell küzdeni az alattomban működő ellenséggel. Belzavargások, az ujja születő nemzet létét kockára vetve, bizonyára sokkal többjébe kerülne a magyar birtokosnak, mint a most töle kívánt ideiglenes áldozatok, s a pénzügyér úr előterjesztésében igen finomul érinté is, hogy e részben a hazafiság, ha nem is lenne különben is kötelességszerű, a számítások legokosabbjának volna tekinthető.”

Tovább menve ezikköz, a közvetett adónem ismertetése közben fölemlíti, hogy a szesz italokra, a borra, sörre, a mézarszéki búrra és a cukorra kivetett közvetlen adók, míg Magyarországon átlag fejenkint 2 frankra jönnek, addig ugyane ezikköz Franciaországban körülbelül 9 frankot s Angliában 22 frankot jövedelmeznek fejenkint; aztán csodálkozását fejezi ki a fölött, hogy a bor, Magyarországnak ez egyik természetbeli gazdagsága, mely az államjüvedelmek tekintélyes forrását képezhetné, ha erélyesen kiaknázatnék, —

az új budgetben a házi használatban nincs megadójatva.

A mi az egyedárukból nyert jövedelmeket illeti, milyenek a só, a dohány s a sorajáték, különösen a dohánynál állapodik meg szerző. Megjegyezi, hogy e bódító szesz a modern politikában nagy szerepet játszik: bárhol a pénzügy betéges, szenvedő állapotban van, a dohány-egyedárukat használják gyógyszerül. „Sokan vannak — ugymond sz. — kik sajnálattal szemlélik, hogy mily kiterjedést vesz a dohány használata: feltéve, hogy a vele való visszaélés folytán nem is válik egészségtelenné, gyanítják, hogy az akaraterőre bénítólag hat. Ha csakugyan a kormányok szándékosan mentől nagyobb mérvben akarják terjesztetni a dohány élvezését, ez eljárás mód azon tartományokban érte el netovábbját, melyek Habsburg uralkodóháznak köszönhetik socialis neveltetésüket. Míg Franciaországban a dohányfogyasztás középszámításban alig éri el fejenkint az 1 kilogrammát, addig az ausztriai birodalom osztrák felében fejenkint 5 kilogramm és 639 grammé s magyar részében 3 kilogr. 236 grammé esik. Valóban azt mondhatná az ember, hogy az osztrák kormány feladatul tűzte ki magának az olcsó árak által a kihágások e nemét batorítani. A közönséges pipába való dohány, mely Franciaországban 1 kil. szerint 9 frankjával árultatik a kormány által a trafikánsoknak, Ausztriában 2 frk 24 cent. árban s Magyarországon éppen 1 frk s 83 cent. árban árultatik.” Jegyzetben hozzá teszi ezikköz, hogy az árban létező különbség egyáltalán nincs igazolva a minőség különbsége által, s fölemlíti, hogy Franciaországban is az állam a katonaság számára épp oly árú dohányt gyárt, milyen az ausztriai dohány; végül hozzá teszi sz., hogy a magyar dohány igen finom s igen könnyű, szervezetre csak nagyon gyengén hat be s ezért kevésbé érdemi meg azon szemrehányásokat, mikkél a többi dohányfajok illetetnek.

Tovább menve a dohányegyedáru tárgyalásánál, Cochut úr előadja, hogy „a magyar pénzügyminiszter az egyedáru dohány fogyasztásának csekély fokát tisztán és egyedül a dugárkodás által okozott megrövidítésnek tulajdonítja. Minthogy a dohány-növény termesztése mindenütt meg van engedve, azon feltétel alatt, hogy a levelek mind az állam gyáraiba szolgáltatottak be, a mely gyáraknak áll egyedül jogában azokat újból eladhatásra előkészíteni. Igaz, hogy Ausztriában könnyű az ültetvényekre felügyelni, mivel azok nagyon csekély területen léteznek. Ellenben Magyarországon a termesztésnek e neme, melyre a talajviszonyok s az éghajlat utalnak, kevés kivétellel mindenütt üzemel. A fiskus felügyelése annál nehezebb, minthogy a szokás bizonyos kihágások elűrtését megszentelte. És jelentette, hogy a kincstár elárúsítása a dohányból s az ebből folyó jövedelmek, azon pillanattól kezdve, midőn a levelek érne kezdenek, egészen addig, mikor a kormány dohánybevételét a mivelőktől eszközi — nagyon csökkennek. Ez onnan van, hogy a földmivelők, midőn a növény leveleit féligmeddig érne látják, minthogy kezük alatt van a termés, saját lakaikban s tanyájukon durva s tökéletlen szarítást üznek. Azon kérdés merült fel, főképp Magyarországon, hogy nem lenne-e jobb ezen kihágásoknak s visszaéléseknek röviden elvágni az útját, a dohánygyártás szabaddá nyilatkoztatása által; de mikint helyettesíteni akkor az egyedáru igr elvesztett jövedelmeit? Ludiványoztatott, hogy a kedvelőknek a dohánygyári jog áruba bocsátassék, A dohányzó jövőben épp ugy, mint a vadász fegyverhasználati engedélyével — dohányzási szabadalmával sétálhatna le s fel. Első tekintetre, ez sok nehézséggel járó eljárási módnak látszatnék; de fiskálitási tekintetben mindaz, mi kísérletbe vétetik, a szokás által kivihetővé válik. Ezen s más akadályok által magát feltartóztatni nem engedve, a Budapesti székely kormány, Bécsben kinyer már az ígéretet a részben, hogy ez egyedáru a birodalom mindkét felében meg fog szüntettni.”

(Vége következik.)

A királyföldi nem szász gymnasiumok és a közös pénztár.

A „Siebenbürgische Blätter” 152-ik számában olvassuk, hogy a beszercezi szék-képviselőség (Districts-Communität) a szászvárosi ref. magyar, és brassói görögkeleti román gymnasiumoknak a királyföldi nemzeti pénztárból az egyetem által előlegesen megajánlatott évenkénti 3000 o. é. frtra nézve azt határozta, hogy „a nemzet pénztára ki-rekesztőleg csak a szászul beszélő luther. nép sa-

játja levén, ahoz a királyföldi más nyelvű és valóságos népeknek legkisebb jogigénye sem lehet: de a testvéreinek iránti méltányosságból beleegyeznek, hogy semel pro semper az 1867-es diktánvra mindeneknek külön 3000 frt adassék, s esetről esetre valamivel mindkét tanoda egyszermásor segítségek, ha t. i. egyéb kellektől marad fenn fülösleg a pénzárban, mert a luth. szászok gymnasiumai minden vallású és nyelvű tanulóknak nyitva állanak. Szép kegyelem! A gazdag asztaláról lehullott morzsák!!

Ugy látszik a besztercevidéki községképviselő urak vagy elfelejtették, vagy nem tudják a királyföldi nemzeti pénztárnak történetét, vagy ha tudják s el nem felejtették, el akarják hitetni másokkal, mintha azon nemzeti pénztár csak a szászok beszélt luther. népek zsebéből úgy gyarapodott volna fel, mint a reform. unitárius, s nagyobbára a katolika egyház vagyona. De jussan eszükbe, vagy ha nem tudták, tanulják meg, miként azon vezetgetnek szász nemzeti vagyonnak, felgyarapodott a törsvári uradalomnak, a hétfirák féle jószágoknak jövedelméből, melyekből a királyföldön lakó nép a határszélek őrzésének költségeit tartozott fedezni; felgyarapodott a fogarasi uradalom jövedelméből, melyet a királyföldön lakó egész népet, vallás- és nyelvkülönség nélkül, egyaránt terhelő szász nemzeti adósságoknak törlesztésére ajándékozott (inscribált) az országéból a fejedelemtől; ne feledjék, vagy tudják meg, hogy, miután a határszélek őrzését magokról lerázták, miután az adósságokat letörlesztették, minden szék kapott azon jövedelemből a tisztí fizetések pótlására évenként bizonyos összeget egész 1848-ig; ne feledjék és tudják meg, hogy most, miután a tisztí fizetéseket mi hordozzuk az adóval, az országának is szava van a jövedelmekhez, melyek soha sem voltak a szászul beszélő népé, hanem a királyföldi összes népségnek voltak adva bizonyos terhek hordozása végett; s most e terhek hordozásának megszüntése után, az ország vagyonát nem rakhatják egyedül ők zsebére; ne feledjék végre, hogy az 1790-iki legfelsőbb intézkedés szerint is, a jövedelmekből a terheken felül maradó fölösleget, ad erigendas ecclesias et scholas in locis (pauperibus) tam saxonibus, quam valachicis kellett volna fordítani. És ha nem oda fordította, hanem meggyújtotta a királyföldi minden népeket képviselő egyetem: ezt kirekesztőleg magoknak el nem tulajdoníthatják a szász atyafiak a többi testvéreiktől. Tudják meg végre a besztercei és hozzájuk hasonló szász atyafiak, miként (ha most is oly meszsze elérkezők, ha most is oly hosszú az, mint Bach és Schmerling idejében) azt elérhetik, hogy a királyföldi magyar és román iskolák semmit se kapjanak azon pénzből, a melyet ad erigendas scholas in locis valachicis is kéne fordítani, elérhetik, hogy a királyföldi magyar és román gymnasiumok semmit se kapjanak, ha t. i. az ország, miután a nemzeti vagyon nem eredeti céljára fordítatik, azt visszaveszi, de akkor a szász gymnasiumok sem kapnak évenként 50,000 forintot.

Arról is értesültünk, hogy a szebenszéki képviselőség előtt maga Lindner, az ifjú szászok egyik vezére, indítványozta, hogy a fennírt két gymnasiumnak a nemzeti pénztárból semmi se adassék: mint a mely kirekesztőleg csak a szászul beszélő népé, és „ha nem bírják a más nyelvű testvéreik fenntartani gymnasiumaikat, zárják be, s küldjék fiaikat a szász gymnasiumokba.” Senkit sem lepett meg Szebenszéknél e határozata: Szében mindig ellenszenvezett a magyarokkal; s ha el nem árníthatja, ellenszenvezni fog a románokkal is.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése július 25-én.

Napirenden van a jövedelmi adótörvényjavaslat újabb tárgyalása.

Általánosságban a törvényjavaslat minden további észrevétel nélkül elfogadtatván.

Jókai Mór az 5. §-nál tesz módosítványt, hogy azok, kik napról napról élnek csak, ne sújtassanak tulajdonosan; a jölet adóztassék meg, de ne a nyomor s ezért határozassék el: a megélhetésre szükséges jövedelem, Pesten 600, vidéken 400 frt nem esik alá.

Bobory Károly módosítványt ad be arra, hogy az egyes testületek által összegeik számára alakított nyugdíjotka adómentes legyen.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter a központi bizottság javaslatát, egy pontjának kivételével, elfogadja. Azon pont arról szól, hogy adómentesek az itt tartózkodó külföldiek, külföldi forrásból származó jövedelmek után. Ezt a miniszter el nem fogadhatja, mert azok aztán itt szerzett jövedelmeket is amabba számítanak. Jókainak módosítványára megjegyzi, hogy a jövedelmi és személyes kereseti adók reformjának szükségét, az igazságszabó felosztást rég kimondotta; a mi azonban az indítványt illeti, hogy az életszükséglet levonassék ez igen határozatlan dolog, a szükséges igen különböző levén; azért sem lehet, továbbá, mert így meg nem felelnének azon elvnek, hogy mindenki jövedelme arányában viselje a közterheket. Hogy

az egészen szűkölködők adót ne fizessenek, arról gondoskodik a törvényjavaslat 12. §-sa. A mi Dobránszky módosítványát illeti, hogy a tudományos intézetek is megadóztassanak, ehhez szintén nem járulhat, mert bár ez tetemes összeget hozna a kincstárnak, oly célra megy az, melyről sajnálni nem lehet. (Helyeslés.)

Jókai Mór, mint indítványozó, még egyszer szól s Mihályinak felel, hogy a földadónál is ki van vére az előlétésre kellő összeg már az által, hogy a föld többet jövedelmez, mint mennyire az adókules kivettett (ellentmondás, zaj.) A pénzügyminiszternek azt válaszolja, hogy ő nem határozatlan összegeket mondott az előlétésre adómentesíteni, hanem a fővárosban 600, a vidéken pedig 400 frtot. Ő csak azokat akarja védeni, kiknek nincs többjük, mint a mennyi éppen előlétésükre szükséges; kinek többje van, fizesse tőle adóját.

Lónyay M. erre módosítványt ad be a külföldiekre, mely összegegyeztetni nézeteit a közp. bizottmányával s úgy szól, hogy külföldiek nem adóznak külföldi jövedelmek, de igen itt folytatott üzletek stb. után.

A kérdés feltételére kerülén u sor, ez nagy zavart idéz elő, a beadott számos módosítvány miatt. Végre Németh K. és Gajzágó felszólalása folytán pontonként történt a szavazás az illető módosítványokkal s a pénzügyminiszter, valamint Bobory módosítványai elfogadtattak, a Dobránszky és Jókay által beadottak ellenben elvetettek.

A 6-dik §-nál elfogadtatott Pruckberger következő módosítványa: „az arany, ezüst, réz, ólom, dárday, higany, kékeny és ályany termő-bányák, melyektől 7 pröt fizetetik.”

A 7. és 8. §§. szoros összefüggésükkel fogva együtt tárgyalattak. Legelsőbb hozzá szolt e tárghyhoz:

Ghyeczy Kálmán: Kik tartoznak a 2-dik osztályu jövedelmi adó alá, az a törvényjavaslat 3-dik szakaszából tűnik ki.

E sorba tartoznak azok, a kik jövedelmeket állandó fizetésből húzzák: Jelesül az állami, törvényhatósági és községi hivatalnokok és tisztviselők, azonfelül a magán tisztviselők, házi tiszték, s mindennemű bérvizony alatt álló egyének, melynek jelesül: a biztosító, hitelintézeteknél, vasutaknál, gőzhajózásnál társulatoknál, s egyéb ipar- s kereskedelmi társulatoknál alkalmazott hivatalnokok, továbbá a nyugdíjasok általában, s az egyházi testületek s egyének bizonyos állandó jövedelmekre nézve.

Ezen 2-dik osztályu adókötelesek eddig jövedelmi adójukat következőkép fizették:

Hatszáz frtnyi jövedelmig adómentesek voltak, 600—1000 frtig 1%, 1000—2000 frtnyi jövedelmig 2%, 2000—3000 frtig terjedő jövedelemtől 3% fizettek és így tovább egész 9000 frtnyi jövedelmig, mert ezen összegtől és ennél nagyobból ezen 2-dik osztályu jövedelem-adókötelesek is már 10%-nyi jövedelmi adót fizettek. E felett az ezen osztályba tartozó jövedelemadó-kötelesek közül néhányan, mert megjegyztetni kérem, hogy nem mindazok, a kik ezen osztályba tartoznak, hanem csak néhányan, jelesül az állami, törvényhatósági és közalapítványi tisztviselők, a katonai hivatalnokok, nyugdíjasok és ezek családtagjai és a tanárok tandíjaikra nézve azon kedvezményben részesültek eddig, hogy a földterhermentesítési adótól, az országos pótléktól és a községi adótól mentesek voltak.

A mi magát a jövedelmi adót, jelesül annak az állami adót tevő részét illeti, a mostani törvényjavaslat szerint a 7-dik szakaszban foglalt táblázatban kitélt adóösszegek csakély különbséggel körülbelül hasonló az összegekhez, melyeket állami jövedelmi adó fejében eddig a 2-dik osztályu adókötelesek fizettek. Nevezetesen kevesebb ezen adó, kedvezőbb kulcs szerint kivette, mint az első és harmadik osztályba tartozóké, mert az első és harmadik osztályba tartozók 10%-ot fizettek és fizetnek összesen jövedelmi adó fejében, jelesül 70%-ot állami adó és 30%-ot földterhermentesítési járuléknak fejében; a 7. szakaszban foglalt táblázat szerint pedig kisebb összegeknél 1% fizetetik, aztán fokozatint több, úgy, hogy 6000 frtnyi jövedelemtől vagy állandó fizetéstől csak 5%-nyi jövedelemadó számítatik, a midőn — a mint mondtam — az első és harmadik osztályban a jövedelmi adó 10 frtban állapittatik meg minden 100 forint után.

Nem tartom igazságosnak és elfogadhatónak, hogy a földterhermentesítési járuléktól mentességben nem csak azok részesíttessenek ezentúl, a kik eddig is ezen jótétményt élvezték, hanem részesíttessenek mindazok, a kik a második osztályba tartoznak, és eddig ezen kedvezményben nem részesültek; ilyenek pl. a magán-tisztviselők, házi tiszték, bérvizonyban állók, milyennek — mint említém — az ipar és kereskedelmi vállalatoknak rendes évfizetéssel ellátott tisztviselői és hivatalnokai, ezek eddig ezen kedvezményben nem részesültek, jövőre tehát rájuk azt nem óhajtanám kiterjesztetni, mert ez rájuk nézve adóleszállítás, nevezetesen adóleszállítás lenne, és midőn az ország más polgáira nézve nem szállítjuk le az adót, sőt részben emeljük, éppen ezekre nézve ezen kedvezményt kiterjesztetni részemről nem kívánám. De részemről tovább azt sem tartom helyesnek és elfogadhatónak, hogy az állami tisztviselők és a velők egy

sorban állók, kiket fennebb említtem, a földterhermentesítési járuléktól jövőre is felmentessenek.

Ennélfogva bátor vagyok a következő indítványt tenni jelesül: A 7-dik szakasz megmaradna a mint van, a 8-dik §. kimaradna és helyette aztán jönne a törvényjavaslatban: „a fennebbi táblázatban foglalt mindegyik adóételhez annak 6%-ka földterhermentesítési járuléknak hozzá számítandó, a 6000 frton felüli jövedelemre eső adónak pedig 70%-ka államiadónak, 30%-ka földterhermentesítési járuléknak tekintendő.”

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter a módosítványt el nem fogadhatván, kéri a házat a törvényjavaslatot úgy tekinteni, melyben vannak ugyan hibák, elvi hibák; de a melyre nézve a javításokat az első alkalommal következetesen keresztülvinni nem lehet. A 7-dik §. megtartását kéri, a 8-dikra pedig módosítást ad be.

Szavazásra kerülén a sor, a központi bizottság szövegezésre fogadtatott el.

Törvényjavaslat a védrendszeréről.

(Folytatás.)

Nyilvánosságban álló tisztviselők, tanárok és tanítók.

26. §. A hadsereg (hadi tengerészet) és honvédség kötelekében álló államtisztviselők, a felsőges uralkodóház magán-családi és ősalapjávával alkalmazott hivatalnokok, az országos és kerületi képviselők, a megyei és városi törvényhatóságok és politikai közigazgatással megbízott községek tisztviselői (a mennyiben ezen állomásokra a jogi és államtani tanulmányok bevégzésének igazolása megkívántatik), továbbá a nyilvánosság joggal bíró tanintézetek tanárai és tanítói, háboru esetében a közigazgatási szolgálat és tanítás folytatására nélkülözhetlen számban az illető szakminiszter ajánlatára a Felsőge a király engedelmével alkalmazásukban meghagyattathatnak.

Tanszaki jelöltek és népiskolaitanítók.

27. §. A népiskolák tanfelöljtői s az ilyeknél alkalmazott tanítók, továbbá azok, kik örökség útján jutottak valamely mezőgazdaság birtokába, ha rendes birtokukon laknak, abban maguk gazdálkodnak, az s ily birtok földjövödelme egy öttagn család önállóság elartására elégséges, de viszont ezen mérv négyszeres mennyiségét meg nem haladja, a hadseregbe (hadi-tengerészetbe) vagy a honvédségbe történt besoroztatásuk után a népoktatást, és illetőleg a gazdaság kezelését legkevesebb akadályozó időszakban nyolcz hét alatt katonailag kiképzendők, azután szabadságolándók, és béke idején ezen felül csak az időszaki fegyvergyakorlatokban való részvételre szolítandók.

Képzett tengerészek és gépészek a haditengerészetben.

28. §. A haditengerészetbe beosztott oly képzett tengerészekre nézve, a kikre a 22. §. nem alkalmazható, ugyszintén a gépészekre nézve is, előképzetségüknek s a hajóhad körüli szolgálatban lett kiképzettségüknek irányadó tekintetbevételével, a tetteges szolgálati idő béke idején egy évi tartamra is leszállítható s rendszerint három éven túl nem terjedhet.

Tengerészeti vagy hajóépítési tanintézetekbe járó tengerészek.

29. §. A haditengerészetbe beosztott oly tengerészek, a kik belföldi tengerészeti- vagy hajóépítési tanintézetekbe járnak, béke idején a tanidőre szabadságra bocsátandók.

A kiegészítési tartozék elosztása az országokra és ujonezozási járásokra.

30. §. A hadseregbe (haditengerészetbe) sorozandó védkötelesek száma a Felsőge birodalma két állama közt a népesség számarányához képest, e szám viszont az egyes ujonezozási járásokra, ezeknek a tapasztalat által igazolt ujonez-állítási képességük arányában osztandó fel; ha azután valamelyik ujonezozási járás a ráeső mennyiséget előreláthatólag kiállítani nem tudná, a hátralék ugyanazon hadkiegészítési kerületnek többi járásaira vettetik ki.

A rendes állítás időszaka.

31. §. Rendes állítás útján a sorozás a hadseregbe (haditengerészetbe) és honvédségbe minden év aug. 16. és október 16-dike közti időszakban történik meg.

Eljárás az állításnál

a) A hadsereg és haditengerészet részére

32. §. Az állítás az ujonezozási járáshoz tartozó védkötelesek közül korosztályi sorrend és minden korosztályban sorsolási számrend szerint egyes bizottmányok által foganatosittatik.

Egy és ugyanazon év január 1-sője és decz. 31-ike közt született valamennyi ifjú egy korosztályt képez, és a születési év szerint neveztetik meg.

A sorozásra három korosztály hivatik fel.

A hadsereg és tengerészet minden testületéhez, lehető tekintetbe véve a besorozottak kívánásait, az oda legalkalmasabb egyéniségek osztanak fel.

A külön fegyvernemek és intézetek szükségének fedezése után az osztalék számához képest a tartozéki szám szerint a besorozottak maradéka csupán magyar ezredbe osztandó be.

b) Honvédség és póttartalék.

A hadsereg és haditengerészet jutalekának teljes kiállítása után az előállított három korosztálybeli hadszolgálatra alkalmasak fölöslege ujonezozási járásonkint két egyenlő részben, azaz: egyik fele a honvédségbe, és a másik a póttartalékba osztandó.

A póttartalékba osztott egyének képesültségükhez képest a hadsereg különféle testületei részére az összeírasi lajstromokban előjegyeztetvén, így béke idején polgári foglalatosságuk mellett meghagyatnak, és csupán háboru esetre fordittatnak a Felsőge rendelkezése életkorukhoz képest a hadsereg vagy honvédség kiegészítésére.

Háboru után a bevont póttartalékosok a hadsereg- vagy honvéd kötelekből korábbi helyzetükbe visszabocsátatnak.

Azon védkötelesek, kiknek a harmadik korosztályban az ideiglenes szolgálat-mentesség megadatott (17. §.), midőn a negyedik korosztályba lépnek, a póttartalékosok közé soroztatnak.

Azon év deczember végével, melyben a póttartalékos egyén 32 éves életkorát betöltötte, rá nézve a póttartalékban való védkötelezettség megszűnik. (Folytatjuk.)

Hatósági élet.

Kolozsmegye bizottmányi gyűlése tegnap nyílt meg. Jelenleg csak röviden említhetjük, jövő számunk részletesen fogja hozni.

A gyűlést a főispán a mlga zajos éljenzések közt nyitotta meg, a következő intéssel végezvén beszédét: „Munkálkodjunk, nem ábrándozva arról, mi lehető legjobb, de talán csak a távol jövőben létesíthető, hanem keresve azt, mi gyakorlatilag most kihívható.” — Olvastattak ezután a miniszteri leiratok, s ezek felolvasása alkalmából érdekes viták fejlődtek ki. Szönyegre jött többi közt a megyei takarékpénztár felállítása is, melynek alapszabályai elfogadtatván, már csak miniszteri megerősítésre vár.

Következtek a közigazgatásról és törvénykezezésről szóló jelentések, továbbá a mérnöki és közigazdasági jelentés.

Fényes főispáni ebéd fejezte be a gyűlést 90 terítéssel. A legszebb toasztot főispán úr mondta Királyné a Felsőge.

Délután a kolozsi és őrményesi szolgabírói és egy segéd szolgabírói állomásra adatok be a szavazatok. Az eredményt este későn lehetett megtudni: kolozsi szbírónak Pál Albert, őrményesinek Sikó Lajos választott meg.

A közönség köréből.

Gerend, júl. 24. Tudva van az olvasó közönség előtt, hogy helységünkben a keleti marhavész mult évi őszelőtől kezdve tél közepéig pusztított, s a falu alsó részében több birtokos és szegény földmives gazda marháinak jelentékeny részét kirelhetlenül elragadta. Hogy e pusztító járvány lefolyását mindenki legnagyobb figyelemmel kísérte körülünk, az igen természetes; nem fog tehát hihetlennnek tetszeni, ha azt mondom, hogy körülöns szegényebb földmives gazdáink előtt, kik marhájukat minden időben legföltettebb kincsüknek tekintik, a vész elfojtására tett minden helyi intézkedés kiváló figyelem tárgyát képezte. Ily módon a község tagjai igen jól tudják azt, hogy a megyei hatóság különösen a beteg vagy gyanús marhák lebunkózását (könnyen megfogható okokból) csak kivételesen, s jelesen nálunk éppen csak két gazdánál, összesen nem több, mint két darab marhánál alkalmazta. Igen nagy volt tehát a falusiak esodálkozása, midőn nem rég azon hitelesnek állított hír terjedt el közöttük, hogy a kormány nem csak a két lebunkózott marha tulajdonosát részeltetle kárpótlásban, hanem más két tohetős és legjobb módú olyan birtokost is, kiknek köztudomás szerint egyetlen marhájuk le nem bunkóztatott, hanem azok alkalmazott orvosi szerek használata mellett, a betegség rendes lefolyása közben pusztultak el.

Nincs közvetlen tudomásom e szárnyaló hírről, de annyit tény, hogy az szájról szájra kél, s mint hasonló esetekben történni szokott, a szegényebb néposztály között ily forma kifakadások strún hallhatók: „mégis csak könnyű az urak dolga, lám azok közül a leggazdagabb is kárpótlást nyer, habár egyetlen marhája sem bunkóztatott le, míg a szegény embernek tíres kézzel kell tovább állani!”

Soha sem volt nagyobb szükség, mint jelenben, az efféle vádaknak még csak színét, látszatját is kerülni, azt hittem tehát, hogy helyesen cselekszem, midőn az odiosus hírt nyilvánosságra hozva, alkalmat nyujtok annak megezőfólására, s igen jól tenné a megyei hatóság, ha arra hivatott és a nép között gyakrabban megforduló közegei által helységünk lakosait ez ügy mibenlétéről alapos és czáfolyhatlan adatok segítségével felvilágosítaná és zugolódásának alaptalansága felől meggyőzné.

Bányászgyűlés.

Ábrudbánya, június 16—17. 1868.

A tisztelt olvasó közönség ismeri már a „Kolozsvári Közlöny” 53. és következő ez évi számai.

nak hirdetményi rovatából a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter ama rendelkezését, melynek fogya Abrudbányára egy új bányász közgyűlésnek kihirdetése hagyatott meg a zalathnai kir. bányakapitányságnak, a végett, hogy abban az ált. osztr. bányatörvények iránti nézetek valamint a bányamegyei kívánalmak kifejezésére minden tekintetben és minden szűkeklőség mellőzésével a legtagasb tér nyitassék az abrudbánya-Verespataki bányamegyei birtokosok előtt, ki nem zárva abból az erdélyi más bányabirtokosokat vagy érdeklőteket sem.

A gyűlés kitűzött napjára folyó évi június 16-ára Verespatakról, Bucumból, Abrudfalváról és Kerpenyesről a várakozást felülmúló nagyszámmal jelentek meg a bányaiarosok, annyira, hogy az abrudbányai és kornaiakkal együtt közel 400-an várak az abrudbányai piacon szabad ég alatt a gyűlés leendő helyére.

A gyűlés helyiségéről elég tapintatlanul előre gondoskodva nem volt, és így az rögtönözve a gör. egy. templomban tartották, melyet g. egyesült esperes főtitkarság Tóbiás Sándor Ámos úr a legnagyobb készséggel nyitott meg.

Elhelyezkedvén a nagy sokaság kir. bányabiztos Weiss Thadé úr felolvasta a fennemlített miniszteri rendeletet magyarul, s miután ezt Tóbiás Dénes államügyész úr által románul is közölte, a gyűlést megnyitották nyilvánítván, felkérte egy elnök és jegyző választására. Elnöknek választották dr. Weisz József bányamegyei főorvos és Ebergényi Sámuel jegyzőnek; nemzetiségi s egyéb tekintetből helyén valónak találta a gyűlés még egy alelnök és jegyző választását is, s így lön megválasztva tiszt. Gáll János alelnöknek és tiszt. Ádámovits Dénes másodjegyzőnek román részről.

Azonban ezek csakhamar egyelőre elfogadott tisztségről lemondván a gyűlés határozatilag csak egy elnök dr. Weisz József, és egy jegyző Ebergényi Sámuel urakkal maradt meg.

Minden egybelek előtt indítványba hoztván az, hogy: miniszter Gorove István főméltóságának a gyűlés egy hálafelelőre terjesztve fel kifejezésül nagy örömeinek a felett, hogy a bányász közgyűlést bányaeurópeink nyilvánítása végett engedélyezni kegyeskedett. Ez indítványt a közgyűlés tartós „eljen Gorove István!” kiáltások között a legnagyobb lelkesedéssel fogadta. E hálafelelőre végett azonnal egy öttagú bizottságot nevezett ki tktts Tóbiás Dénes, tiszt. Gáll János, dr. Weisz József, Végh István és Ebergényi Sámuel urakban.

Ezek után jegyző Ebergényi Sámuel felkérésére a közgyűlés egy kilencz tagból álló bizottságot nevezett ki a végett, hogy ez a gyűlés megjelölje illetékes tagjait bányahelységenként egybeírva, az így elkészült névsort a jegyzőnek beszálltassa. Ezen eljárás mulhatlan szükséges volt a megjelöltek rendkívül nagy száma miatt, a kiknek neveit máskülönben egybeírni igen hosszadalmas időt vett volna igénybe; így pedig miután minden helység bányabirtokosait lehető jól ismerő tagok vétettek fel az egybeíró bizottsámba, az egybeírás ahoz képest nagyon rövid idő alatt megtörtént. E szerint egybeírták az abrudbányai megjelölte tagokat Seder Rezső és Sulutz Simion urak, a bucumiakat Czura és Jánk tiszteletes urak, a verespatakiakat Úrmői Ferenc és Korpágya János urak, a kornaiakat Malea Juon, a kerpenyesieket Koraj Urs, s az abrudfalviakat Csobán Basil úr. Ezen összeírás szerint a gyűlés megjelölte tagjai száma közel 400-ra ment.

A múlt évi szeptember 17—18-iki zalathnai bányász közgyűlés minden tárgyalmányai, sőt annak állítólagos jegyzőkönyve is a miniszteri rendelet szerint ez új bányász-közgyűlésen megvitatandók lévén, igen természetes, hogy azon néhány egyének, kik ama múlt évi jegyzőkönyvet készítették, de gyűlésen kívül, ez új gyűlésnek barátai nem lehetnek. A múlt évi erdélyi bányász-közgyűlés mindössze alig 40 tagból állott, a jelenlegi abrudbányai bányász-közgyűlésben pedig közel 400 bányaiaros vett részt.

Mielőtt a gyűlés tárgyalásaiba bocsátkoznák, szükségesnek látom röviden előre bocsátani azt, hogy 1848 előtt bányamegyékben bányatörvényekben az első bíróságot az úgynevezett sedria gyakorolta, mely Abrudbányán székelvén tagjai éppen a helybeli bányabirtokosokból és bányaiagzatokból állottak; hogy tehát egy ily bíróság mennyire érdekelt, elfoglalt és mily részre, jobban mondva, maga részére hajló lehetett, elképzelheti mindenki, a ki nem is bányász, mi bányászok, ha visszaemlékezünk e sedrialis bíróságnak boldog — de a bányászatra nézve boldogtalan — idejére, a hátunkon egy kellemetlen borzadálynak hidegét érezzük végig futni.

No! de mégis azok, kik a régi sedrialis bíróságnak minden csekély fizetés mellett is rövid idő alatti tulhatalmasodására és gazdagodására emlékezvén a jelen viszonyok között hasonló szolgáltatásra kedvet és igényt tartanak, nagy pártolói ama sedrialis szűkeklőség boldogságnak. Ezek tehát természetesen egy ellenpártot képeztek a bányabirtokosság közérdekével szemben.

E pártalakulásnak nem kis tényezője folytonosan azon körülmény is, minél fogva Verespatak 1848 előtt az abrudbányai városi hatóság alá volt bekebelezve, de az újabb időkben Alsó-Fehérmegye hatósága alatt — Abrudbánya város hatóságától

külön — egy bányamezővárost képez, szépen gyarapodó külön községi pénztárral, mely, az igazat megvallva, Abrudbányán egy krajczárt sem képes felmutatni; e miatt a községi élet itt hanyatlik, ott virágzik. Az abrudbányai városi hatóság igen óhajtaná Verespatakot — ennek minden ellenszenv dacára is — osztozó atyafiságos szeretettel hatósági kebelébe fogadni. Továbbá: Abrudbánya kis városkában, ennek minden szegénysége mellett, két törvényszék székel, egyik maga a városi tanács, mint törvényszék, négy tanácsossal, egy elnökkel stb. a másik az Alsó-Fehérmegye Abrudbányán székelő törvényszéke.

Ennek személyzetéből egy néhányan, de a városi törvényszék személyzete kivétel nélkül nem csak bányászokdiki saját hatósága területén hazai törvényeink ellenére, hanem még e mellett magán bányatársulatok fizetési szolgáltatásban is áll. Miként lehessen az ily bíróság bármilyen független azon magánosokra nézve, a kiknek szolgáljává van mint bányaiagzat, bányagazda stb. szegődve? azt nálunk még az utolsó bányaiaros is tudja és érzi, de tür és bizik abban, hogy az illető miniszterium nemsokára segítend e bajon a zalathnai királyi bányakapitányság útján egy rendeletre által, mely ennek megtiltja bányaiagzatokul elfogadni és megerősíteni az olyan közfizetésben álló hivatalnokokat és törvényszéki bírákat, kik éppen a független igazságszolgáltatás érdekében eskilt tesznek, s azért fizetést is vesznek. Ezen hivatalnokok s egyszersmind szolgálk kevesen ugyan, de mégis egy pártot képesek sok rendbeli befolyásoknál fogva alakítani a bányászati s egyéb közérdekkel szemben.

Ezek s még egyéb más pártérdekerek készültek e gyűlésben megvívni egymással, e népes nagy számú gyűlésben, hol a pártok éleit előleges szóbeli értekezletek el nem simították, mert értekezletek nem voltak, hol a gyűlés nagy része közrendű bányabirtokosból állott, hol még ehez a román elem úgy állott a magyarhoz, mint 4 az 1 hez.

Mindezt nem azért bocsátam előre, mintha bármilyen tekintetben gyanúsítással kívánnék lenni, hanem éppen azért, hogy kimutassam azt, minél fogva a közérdek a maga valóságában csak is közgyűlésen mérülhet fel, akkor ha mint jelenleg az érdeklettek kellő számmal vannak képviselve. E rövid előleges megvizsgálás szolgáljon bevilágításul e megyei bányász viszonyaink tömökegbe az előttünk álló közgyűlés tárgyalásainál.

(Folytatjuk.)

Újra marhavész.

Hogy a közzét csező törvények és rendszabályok kijáratásának mily káros következményei lehetnek, és hogy a bűnhődés az ily ellenszeggűlket többnyire mily hamar utoléri, mutatja a Gyergyó-Alfaluban ez évben már másodszor kiűzött marhavész; mely nemcsak az országnak tetemes költséget, de magának a helység közönségének is kiszámíthatatlan károkat okozott s okoz maig is.

Elenyészvén ugyanis ez év elején, a múlt év második felében ez ország délkeleti részében s utoljára Csikszékben oly soká és nagy pusztítással uralkodott vész — az onnan Gyergyó-Alfaluba alattomosan becsapódott, már vész-nyaggal fertőzött marhaktól március hó végével újból kiűzött, s nevezett Alfalu községe által az hosszasan titokban tartatván, mire a kormánynak tudomására jutott, az ott már oly nagy mérvű terjedést nyert, hogy az azonnal kiküldött kormánybiztos erélyes fellépése mellett is azt csak 6—8 hét múlva sikerült elfojtani. — Május hó végével azonban a vész már teljesen megszűntnek tekintetvén, az istállókitisztítás s a marhák megvizsgálása után a helység a közlekedésnek átadott; de a hitetlen és ravasz emberek megint gyanus marhákat tartván elrejtve s eltitkolva, július elején a vész Gyergyó-Alfaluban ismételve mutatkozott, mi a titkolódzás miatt a kormánynak csak megint akkor jutott tudomására, mikor a vész már nemcsak ott, hanem a szomszéd Újfaluban is elterjedt. — Most már az egész Gyergyó-főközség elzáratott, s egy kormányzéki bizottságot ott helyett a legnagyobb erélyvel teszi intézkedéseit, melynek katonaság alkalmazása, szigorú fenyték s az engedetleneket nyomban követő büntetés által remélhetőleg rövid idő alatt sikerülend a vészt csak Gyergyóra szorítva megfojtani.

Ezen vészben f. év július 3-tól 25-ig Gyergyó-Alfaluban megbetegedett 107 darab marha, melyből meggyógyult 5, elhullott 30 és 72 darab beteg maradt; Gy.-Újfaluban pedig megbetegedett 30 db, ebből elhullott 12 és beteg maradt 18 darab.

Kolozsvárt, július 26-án, 1868.

Dr. Pataki D.

NAPI HIREK.

— Köztisztviselőtben álló kir. biztosság gróf Péchy Manó úr exetiája, mint értesültünk, jelenleg Kassán van, s városunkba csak mintegy két hét múlva érkezik.

— A királyi udvar — pesti lapok szsrint — sept. 3-án Güdöllőre fog lejönni, miután Budapesten az építkezések sept. közepéig alig fognak bevégezteni.

— Dr. Czifra Ferencz benceztanárnak a főméltóság vallás- és közoktatási miniszterium azon kitűnő szorgalmáért, hogy a kolozsvári orvossebészeti intézetnél a benceztani muzeumot nagy szakértelemmel megalkotta, 400 forint jutalmat a tanítás terén kifejtett buzgó szorgalma elismerésül pedig 155 forint évi fizetési pótlékként engedélyezett.

— Szamosújvárról — okmányok beállításával — tudósítanak, hogy a f. hó 25-én lefolyt országos vásár alkalmával az eladókön meles nagyságu piaceri vám zsarolatot fel. Az illetők közül többen megtették ugyan már a kellő lépéseket, hanem addig is, míg elégtételt nyernének, reméli tudósító s vele együtt mi is, hogy a tanács nem késik utolsóvá tenni e scandalosus vámosi önkényt, behozonyítván azt is, hogy nemcsak egyedül a különben elég tiszteségesen ültözködő ultrageschäftsmannok számára van teremve ez az ország.

— A fellegváróldal lakói közül egy nő akarta magát a múlt hétfőn a Szamosba ölni, meg is tette a halálós ugrást, azonban a part melletti ághogok mást határoztak, s ruhájába akadva fenn tartották. Ezekkel küzdelme alatt segítség érkezett, s megakadályoztatta szerencsétlen tervében.

— A „Transylvania“ három, 150—200 aranyra menő évi ösztöndíjra magyarországi, erdélyi s bukovinai román ajkú ifjak részére pályázatot hirdet, kik, az érettségi vizsgálatot letéve, tanulmányaikat Olasz- vagy Franciaországban akarják befejezni.

— Kézdi-Vásárhely — mint onnan írják — néhány hét óta színelődásokban gyönyörködhetik. A Barna igazgatása alatti színtársulat tagjai közül kiemelik Virányi Klementint, Homokainét, Szabó Antalt, Nyékit, Szabó Gyulát és Pethőt. A pártfogás nagysága, levelező szerint, hogy fenn még egy kis kívánni valót.

— A „Herm. Ztg.“ telegramja után közöltük, hogy Bécsben egy kávéház 197 embert zuzott össze. Idézett lap most azt kezdi sejteni, hogy valakinek szépen felült, s az egészből egy jotta sem áll. Restelli is egy küssé, hanem úgy találja, hogy mégis jobb így, mintha igaz volna. — Ugy találjuk mi is, hanem azért ez a nagy kacska bőségesen elmaradhatott volna; elég volt egyszer „egy szakálas farkas.“

— B. Orbán Balázsnak hat kötetes munkájára a Székelyföldre már egy ízben figyelemztettük olvasóinkat. Az első kötet sept. havára készen lesz s mind képei kitűnők, mind a szöveg nyomása diszes. Az érdekes szöveg beltartalmáról már szövegünk s feleslegesnek tartjuk újból hosszan ajánlani. Azonban felhívjuk újból is a figyelmet e munkára és annál inkább, mert a szerző által szerényen 200-ra szabott előfizetőknek még fele sem gyűlt be, pedig valójában a munka terjedelméhez, a képek nagy számához mérve, az ár csekélyre van szabva, a mennyiben a 6 kötet ára csak 12 forint; de a melynek bolti ára 24 ft lesz. Az előfizetési pénzek vagy Ráth Mórhoz vagy szerzőhöz (Pest, váciutca 9. szám) küldendők.

— Egy apa többek nevében nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben hálás köszönetet szavaz Shell Mihály úr helybeli leánynevelőjének és ez, tudomásunk szerint, azt teljesen meg is érdemli.

— (Necrológ.) Cs. kir. kapitány Moné István maga és távol levő testvére József nevében szomorodott szívvel jelenti édes atyjok, Alsó-Venicei Moné József nyugalmazott kir. vámbivatalnok f. hó 27-én reggeli 1/2 10 órakor életének 73-ik évében engesztelő ima után szélhűdés következtében történt gyászos kimúltát. A boldogult hült tetemei f. hó 29-én d. n. 5 órakor fognak a belső kir. utca 15. sz. szállásáról a közös sírkertbe elhelyeztetni.

— A lövészegelet nagy gyűlése Bécsben folyó hó 26-án nyit meg diszmenettel és diszlokációval.

— A Beniczky ügyben Szébenből e hó 27-ről távirják, hogy ott névhasznalathól azon hír terjedt el, mintha Beniczkyt ott látták volna. Pesten egy rejtélyes tudósításról beszélnek, melyből azt következtetik, hogy az eltűntnek Erdélybe kellett jönni. — Mindezek természetesen még csak mind sejtelmek.

— Érdekes felfedezés. Mirese hazánkfa Velenczéből táviratozott b. Eötvös cultus-miniszter úr exetiájának, mielőtt kitérnek, hogy az utjához közt remények fényesen fognak teljesülni, s egyszersmind azt is bizonyítja, miszerint a miniszter igen jól választotta meg emberét. A „B. P. K.“ szöszertint hozza ezen táviratot, mely így hangzik: Nagy felfedezést ettem, Báthory István Farkas Ferenc által 1543-ban Paduában megírtatta a magyar nemzet történetét. Farkas Paduában halt meg, Báthory a Farkasra bizott megbecsülhetetlen értékű magyar okmányokat annak történelmével együtt magával vitte Lengyelországba. Remélem, hogy az okmányokat és történelmet hazamba küldhetem. Féltálatam a pápai követ levelezését, melyet a magyar udvarról folytatott 1449-ben, továbbá Ulászló és Beatrix házassági perét.

— A Temesvárra menő vasuti személyvonatot — írja a „Sz. H.“ — a Babák-féle rablóbanda megtámadta a szőregi állomásnál. Az állomásnál levő hivatalnokok rögtön táviratoztak Szegre segítségért s egy mozdony 11 katonával azonnal a helyszínre repült s idején megérkezett,

hogy a vonat kirablását megakadályozzák. A rablók a közeli kukoriczába menekültek; szemtanuk szerint körülbelül 15-en voltak. A vonat folytatta útját, a katonaság künn maradt.

— Az elszántság és hősiesség halatlan példája. Amerikában, hol gúzemberek stb. csodával határos találmányok jönnek létre napokint, ismét egy kiváló esemény foglalkodtatja a lapokat, t. i. a paraguay-i női hadsereg. A történetben sok példáját látjuk a hőselkü asszonyoknak, de női hadseregére nem emlékszünk; annál nagyobb bámulatot kelt tehát maga iránt Paraguay állam, mely Éva leányait a gyengéd családi körből a vér mezejére képes kiállítani. Említett állam Matto Grossa tartománybeliektől már régebbi idő óta háborgattatik, mely miatt annyira lepadt férfi serege, hogy tavaly már nemcsak a mező, hanem más nehezebb dolgokat is nők végezték. Az idén pedig már ezek is oda hagyva családi tűzhelyeiket fegyverbe ültöztek s Ferreira Margit alezredes és Gill Anta százados vezénylő tisztek alatt egészen rendszerezett csatározásokat folytattak; futó árkokat ásnak; fegyvereket kovácsolnak; kém a futartiszteket teljesítenek; szóval mindnyájan lelkesülten készek hazájokért vértüket ontani.

— Egy nagy barlangot fedeztek fel Erfurt közelében. Hossza 500, szélessége 200 magassága 150 láb. Egy patak vágja keresztül, s hátterét egy tő zárja be. Tetőzete síma, s éppen a közepén csorog le róla egy karvastagságu vizsugár.

— Egy örült Trapezunban egymástán 17 embert gyilkolt meg. Az utczán menőkre rárohant s késével átszurta. A 18-ik aztán elfogta.

— Amerikában minden rendkívülbb, mint nálunk. Írják, hogy a Canadában fekvő Szt-Villám városka templomában éppen akkor ütvén le a villám, mikor a hívek együtt voltak; 37 rögtön meghalt, 20 szeme világát veszté, vagy 40 kisebb nagyobb mértékben gyógyíthatatlan szélhűdést szenvedett. A papot éppen a szószéken érte a halál, az oltár szétromboltatott, a boltozat megvasadozott. A villanyfolyam a torony két harangját is leolvastá. A villámütés pillanatában mindenki elveszté eszméletét s összeomlott.

— Beküldetett Korbuly Imre előfizetési felbívása az általa írt „A báni méltóság“ című koszorozott pályaművére. A többi tartományi közjogi viszonyaira kiterjedő munkája 1 ft 50 kr. Az előfizetési pénzek aug. 15-ig Pestre, (egyetem-tér 2-ik sz.) küldendők.

— Apró hírek. József főherceg Budapestre érkezett. — Bécsben a jogászok közt ma is egymást érik a párbajok; közlebebről egy szileziái sebesült meg halálosan. — Bécsben egy 8, Pesten egy 16 éves leány lett öngyilkos, előbbi mert anyja megpirongatta, utóbbi, mert nem adták ahoz kit szeretett. — A pécs-barcsi vasútvonalon egymást érik a szerencsétlenségek. — Huszant nap óta öt cseh lap felett mondatott ítélet, s záratott el ugyanannyi szerkesztő. — A királyhágóntúli rész egyik védékén a földben egy edényre akadtak, melyben 300 darab régi, masszív ezüstpénz találtatott, egészen jó karban. — Beaucan herceg Párisban amint egy kávéház előtt kocsiából kiszállt, a zsebében levő pisztoly földre esett, elstult, s a golyó mellébe furródott. A hercegnek még volt annyi ereje és lélekjelenléte, hogy a pisztolyt felvegye; pár nap múlva meghalt.

KÜLFÖLD.

Páris, jul. 25. A mai „Moniteur“ egy bulitint közöl, mely megerősíti, hogy Bulgariába fegyveres bandák törtek; Rustuk közelében e hó 21-én összeltűközött volt; fegyvert és municiókat a bolgárok egy bukuresti comitétől kapnak; több panszláv comitéval a Duna partjai között folytonosan jegyzékek cserélletnek. A „Moniteur“ megjegyzi, hogy megfoghatatlan, mikép kerülhettek ki a román hatóságok figyelmét ily üzemek, melyek tudvalevőleg régóta készítettnek elő, s hosszú kéz által vezéreltetnek.

A „Times“ párisi levelezője írja, hogy ámbár a spanyol kormány nem fedezte fel a complotot, a mely Montpensier herceg és több tábornok száműzetésére ürügyül szolgált, az mégis létezik. A kormányellenes politikai pártok egyesültek, s nem tekintenek a véleménykülönbségekre, csakhogy a közös cél eléréjk. Egyébiránt még nincs eldöntve a főpont, t. i. az, vajlon trónörököség esetében Montpensier hercegnőre ruháztassék-e a regensség, vagy pedig általános szavazás határozzon a kormányforma és az annak élére állítandó személy iránt. Montpensier herceg mindenesetre nagyon vérszemű, hanem azért külföldi és a Franciaország elleni ellenségeskedés minden forradalmat tüelt. Eltekintve ezen előtételtől is tisztában vannak arra nézve, mily kellemetlen az Orleansok helyzete Spanyolországban, a Bonaparték helyzetével szemközt Franciaországban.

A porosz félhivatalos tollak határozottan tagadják, mintha a porosz-osztrák közlekedés Berlinben kezdeményeztetett volna — írják a lipcei „Deutsche Allg. Zeitung“nak — éppen nem állnak úgy, mint Bécsben szeretnék, az a „Köln. Ztg.“ egyik közlebebbi cikkéből is lát-

lató. Bismarck grófnak valóban nagyon betegnek kellene lennie — teszi hozzá a lipcei lap — ha az osztrák birodalmi kancellár reményei Poroszországnak Ausztriához való közeledésére nézve — úgy mint Bécsben veszik a dolgot — legtávolabbi kilátással is bírnának teljesülésre.

A „Journ. de Bruxelles” a leghatározottabban dementirozza azon hírt, mintha a francia kormány figyelmeztette volna a spanyol kabinetet Montpensier herceg intriguáira. Nem csak a császár kormánya nem tudott semmit a herceg állítólagos intriguáiról, hanem semmi tudomása sem volt azon rendszabályokról sem, melyekhez a fészket kormányra nyulni szándékozott.

Belgrád, júl. 25. A merényletben végtárgyalás ma fejeztetett be; az ítélet hét óra délután fog kihirdettni. Az állam kártérítési követelése 140.000 aranyra megy.

Egy liszaboni távirat jelenti: Mont-

pensier herceg és hercegnő a portugál fővárosba érkeztek. Izabella királyné, hírszerint, maga kijelenté a hercegnek, mikép nem ellenzi letelepedését Portugalban, miután átlátja, hogy magánvagyonának liquidatioja kívánatosá teszi neki a Spanyolország közelében való tartózkodást. E mellett azonban azt is tudatta nővére férjével, miszerint a Spanyolországba visszatérés gondolatával hagyjon fel. A herceg családjaival együtt egyelőre Oportóban telepedik le. San Lucanba — a hol családja a tengeri fürdőt használta — megérkeztek már bankárja és ügyvéde is.

Azon hír, mely szerint új vámegelet volna alakulóban, nem elégedett meg Franciaország, Belgium és Holland hármas szövetségével, hanem most mint negyediket a Svájczot is fölemlíti.

A Toulousban megjelenő „Emancipation” biztoss forrásból értesít arról, mikép a francia kormányközegek a spanyol határszélen, folyó hó 19-

kén következő táviratot kaptak a belügyminisztériumtól: „Prim tábornok elhagyta Londont, intézkedjenek önök, hogy a határszélek szoros őrködés alatt legyenek.”

A mazzinisták organuma, az „Unita Italiana” párisi levele szerint a háború még e nyár folytán kiűt. III. Napoleon Poroszországot akarja megtámadni, míg Spanyolország Olaszországot ellen operál. „A császár, valamint a német, úgy az olasz egységet is fel akarja oszlatni. Azon pillanatban, melyben egész ereje a Rajna mellett lesz összpontosítva, Olaszország ellen indítja majd Spanyolországot, mely utóbbi, hála Girgenti gróf és egy spanyol hercegnő házaasságának, inkább el van tükélve, mint valaha, a pápa s a bourbonok javára fellépni, a császár és Niel lehetetlennek tartják, hogy Poroszország a francia, Olaszország a spanyol fegyvereknek ellenállhasson. (Igazi kőszahír.) Az „Epoque” szerint nemcsak Románia, ha-

nem valamennyi dunai tartomány jelen helyzete komoly aggodalmakra ad okot. Bratiano rendszere megteremté gyümölcsöt. Ezen miniszter a helyett, hogy az ész tanácsára hallgatna, nyakra före rohan a forradalmi rendszabályokba.

Távirati tudósítások szerint a középtengeren orosz hajóraj jelenik meg, mely a Pyraeus előtt fog megállapodni. Az orosz marinának ezen mozgalmak összeköttetésében látszik lenni azon fenyegetéssel, melylyel a szent-pétervári kormány nem rég előállott, hogy Görögország vizeire hajókat küld azon esetre, ha Crétában a helyzet változik.

Mazzini és párhívei — írják Rómából a „Liberté”-nek — megint nagy tevékenységet fejt ki az egyházi államban. Egyik proclamatiojában a királyt nyilváníti a bajok legnagyobb okának, és az olasz közfarsaság kiküldetését sürgeti. Rómában toborzás folyik részére; közelebb 24 egyén fogatott el ugyanott, mint mazzinisták ügynök.

KÖZGAZDASÁG.

A soda- (szikós) készítés lehetősége a Dézs-aknától Kapnikbányáig terjedő vidéken. (Bevezetés.)

Ha az ember Dézsről kiindulva észak-nyugatra tart, Alór, Alsó-Kosály falukon keresztül utazik s itt még inkább északra irányoz, így a most mindjárt megnevezendő hegyből eredő patak lefolyása mellett felfelé, Felső Kosály, Pecsétszeg és Hollómező falukon át, elérí mintegy 3 $\frac{1}{2}$ -ad mértföldnyi távolságra a 3—6 hüvelykre egy ülbén hágó úton a Hollómező hegy tetejét. E hegyről az utazó a 8—10 ülbnyi magasságra nőtt, sudar bikkfák árnyai között, egy patak mentében ereszkedik le. Ezen szép erdő, melyben imitt-amott egy-egy fehér nyírfát és cserfát is láthatni, valamint a ritkításokban és vágásokban sok szép virágokat, több ezer holdon terül el. Ez erdő mintegy 2600 holdra menő része egy rohi, igen értelmes birtokos tulajdona. Mindenki tudja, ki azon a vidéken egyszer megfordult, hogy a mily gyönyörű látványt nyújt ezen erdő, épp oly szomorú színben tünik fel a szemlélődő előtt, a rohi közpolgárok más rész erdeje, mely már nagyobb részben el van pusztítva, sőt mai napig is irtják, csak hogy a meredek oldalakon gabonatermő helyeket nyerjenek, feltörvén annak hamföldét kapával, a mi nem kis bús-merengésbe dönti a gondolkodót, elgondolva azt, hogy a záporos egy két év múlva lemosva a felpuhított földet, az a hely többé sem gabonát, sem pedig fát nem terem. Csak is a kopasz kőszikla tűnedezt az az ily helyeken fel; e kősziklák aztán a rohanó eső cseppjei sebesen lezuhanván, a völgy patakjait dagályossá és rombolóvá teszik, mint az Francia- és Spanyolországban ily gazdálkodás mellett több helyütt megtörtént; holott az ellenséget fákka begyapjasodva, azok túlevei az esőcseppeket mintegy vizporrá

szétszórva, feltartják, így a fák alatt levő mohareg és televény a vizet magokba felszívja, akadályozzák a záporos sebes lezuhanását.

A völgyet elérve és napnyugatra kanyarodva csakhamar eljutunk Robi nevezett faluba, melyet több erdő, egy mészkövet is tartalmazó bérczek láncolatai övedznek, s épp ezért nedülletteljes talajjal sok jó növény, kiválólag a lucerna és lóhere dús sikerrel tenyészik. E helyeken már nem láthatni a közönséges nyelven ugynevezett muszka-tövist (tűvészilég: sárga tövisű csimpaj, xanthium spinosum), melyről az a közvélemény, hogy a muszka a közelebb lezajlott viszályos időben, magját zabban, avagy a szerb disznók sertéseik közt, behozták volna. A szerb tövis, mely a nemes gabonatermő helyeket kipusztítja, előző a Mezősége is, a hol úton-útfélen igen nagy mennyiségben terem, úgy, hogy a szegény nép nem győzi kiirtani. Ellenben láthatni Robi környékén is a körülhálózó és összevissza nyugtató Fecskefonalat (fünyit, kosz, Oascuta), mely a lucernára és lóherre felezimbalkodva igen sok kárt teszt, ezen élődi növényt sóval, avagy sósvízzel megöntve, el lehetne pusztítani.

Robitól tovább utazva Magyar-Láposon, Domokos és Oláh-Lápos falvakon át feltárlanak a silányabb gabonatermő helyek; de aztán annál gazdagabb erdős bércei: M-Lápostól balra nyugat felé a vas érezt gyomrában rejtő Macskamező, szemben az ugynevezett Stugyin és Cibles hegyei látszanak: jobbra egy tojásdad alakú dombon a szép fekvéstű Pódurnojes tünik fel vasolvasztó kohójával, öntödéjével s több gépművezetivel. E bányatelep szakavatott kohónagyjának sikerült a pörkölt vas éreztet még jobban kilugozva a kén-től, a töredékeny vas helyett igen jó vasat előállítani, elannyira, hogy a Podurojen termelt vasat az utak rozsz karban léte daczára is, M-Vásárhelyre is szélteben viszik.

Podurnojetől fel egészen Strimbulyig és Oláh-

Lápos-bányáig (Bajutz) egy kies völgyön át vezet az út, e völgyet két oldalán szép erdős bércek zárják be, melyeknek beljében mészkő s több nemes érc található. E bércek lábainál árnyas rétek terülnek el.

Strimbulyon és Oláh-Lápos-bányán arany, ezüst, réz- és ólom-érceket rejtő és belnek által kinyitott bányák vannak; nemkülönbön olvasztó-kohók, aztán az aranyat az ezüsttől elválasztó s tisztáló tűzhelyek (Treibherd) több zúzdákkal együtt.

Strimbulytól egy meglehetősen izegő-bicegő út vezet a Rotunda hegyén át Kapnikbányára. E bányahely egy szűk völgyben fekszik, több arany, ezüst-bányákkal, zúzdákkal és erőművekkel együtt.

A Rotunda-hegy csaknem közepe táján rőpor segítségével a kohók kibéleléseiből megkivárató, a nagy hő fokot kitarító és sík, kövér tapintatú szénsavas mészkővel (Kohlensaurer Talk), melyet Kapnikbánya és Strimbuly felé tengelyeken szállítanak a kohókhoz.

Kapnikbánya felett ül a Gutin nevű hegy csúcsa, mely csaknem folyást ködben fürdik és nem ritkán a villám cikázásait felfogja.

(Folytatjuk.)

Vegyes.

Mint értesültünk, az erdélyi országismeitársulat Beszterczén aug. 5-kén tartandó nagygyűléssel egyetemben s ugyanott az erdélyi szász gazdasági-egyesület is általános gyűlést fog tartani.

A magyar pénzügyminisztérium 300.000 forint értékeig egy és 24 krajczárosokat fog veretni; e váltópénz aug. 1-én forgalomba fog adni. Együttal tudatjuk, hogy az állampénztárnak befolyó 48- és 49-dik évi ezüst hatások benn fognak tartatni s többé ki nem adtnak.

A sóár leszállítására — mint a Máramaros írja — a lefolyt rövid idő alatt is rend-

kívüli hatást idézett elő, különösen az Al-Dunánál. 1867-ben p. eladatott Pancsován július 1-től 12 ig 23 mázsa só; 1868-ban ugyanazon 12 nap alatt 413 m.; Fehértemplom 1867. évben 19 mázsa; Eszéken 1867-ben 412 m.; 1868-ban 140 mázsa. 1868. évben 1848 m. Káransebesen 1867-ben 11 m. 1868-ban 925 m.

Brassó, júl. 20. Szép aratási kilátásaink részben megsemmisültek, részben kérdésessé váltak. A folytonos esőzések következtében szénafüvünkön egy pár ezer boglya szénánk elrohadott. Tegnap délután erős záporosó a Tatrangtól Hosszúfalug terjedő Zajzon felé vezető úton szántóföldünket s rajta vetéseinket tökéletesen megsemmisítette. A folytonos esőzések, közbe jégveréssel, a határt környékünkön elpusztíták.

Pozsegából írják, hogy ott 8 nap óta folytonosan szakad az eső. Vetések, szőlők, legelők mind tönkre vannak téve.

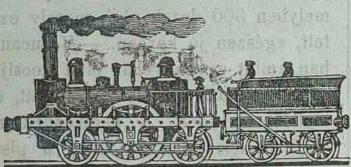
Szeged, júl. 25. Új gabonából naponként több-több érkezik piacunkra, s a felt nagyobb árszállítás nem állott be, minthogy az északi vidékeken még majd most látnak csak az aratáshoz. A mostani ár, mely 4 frt és 4 frt 20 kr pozsonyi mérőnkint, még eddig elég jutalmazó a természet nézve. Az üzletben némi élénkség tapasztalható, a vasút már jelenleg sem győzi a szállítást, s csupán ma 6000 mázsa új búza vitetett vasútra. Rozs ára 2 frt 40—50 krig; árpa 1 frt 80—90 krajczárig.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Július 27-kén: 5%, Metaliques 100 frt 59.20. 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 63.25. Kamat 59.25. 1860. Kölcsön 86.80. Bankrészevény 733. Hitelintézet részvény 200 frt 211.30. London 10 ft. 100 frt 23 $\frac{1}{2}$ kr 113.75. Ezüst 111.35. Cs. királyi arany 5.42 $\frac{1}{10}$. Erdélyi földteh. kötv. július 29-kén: 79.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Hivatalos hirdetés.

Magyar királyi államvasutak.

Nagyvárad-Kolozsvári vonal.

A nagyméltóságú magy. kir. közmunka és közlekedési minisztérium határozata folytán a következő al-építmények és épületek létesítése, s a főlépítmény lerakása pályázat útján vállalkozóknak adandó át.

A munka megnevezése	I. épít. osztály Nagyvárad Rév	II. ép. osztály Rév- Feketető	III. ép. osztály Feketető- Stana	IV. ép. osztály Stana- Kolozsvár.	Összesen.
Al-építmény					
Föld- és szikla-munkák, a lejték erősítésével együtt	185,716.00	762,438.60	903,409.27	333,122.20	2,184,686.07
Tám- és oldalfalak	"	134,300.00	201,900.00	1,272.00	337,472.00
Alagutak	"	214,000.00	"	"	214,000.00
Hidak és átereszek	160,904.60	155,733.55	249,000.00	64,185.00	629,823.15
Út-építkezések	12,522.00	7,239.00	17,287.00	20,036.00	57,084.00
(a földmunkálatok kivételével.)	"	"	"	"	"
Folyam- és partvédművek	8,326.00	195,807.00	82,225.50	14,487.00	300,845.50
A pálya és pálya-udvarok kavicsozása	115,100.00	54,860.00	119,524.00	125,425.00	417,909.00
Összesen:	482,568.60	1,524,378.15	1,573,345.77	561,527.20	4,141,819.72
Épületek					
Órházak melléképületekkel	42,600.00	22,100.00	36,200.00	37,500.00	138,400.00
Butorzat és kúta	"	"	"	"	"
Összesen:	42,600.00	22,100.00	36,200.00	37,500.00	138,400.00
A főlépítmény lerakása a pálya hosszában és az állomásokon	34,890.10	21,142.80	27,241.20	31,159.80	114,433.90
Összesen:	34,890.10	21,142.80	27,241.20	31,159.80	114,433.90

A tervek, előleges költségvetések és az építési föltételek füzete alólirt igazgatóság irodájában — Pesten, föut 9-dik sz. — Augustus hó 1-jétől kezdve a rendes hivatalórákban megtekinthetők.

Az 50 kros bélyeggel ellátott rendes ajánlatok lepecsételve, s a borítékon

„Ajánlat építkezések átvételére a nagyvárad-kolozsvári vasút-vonalon”

című felirással, térít-vevény mellett legkésőbb f. évi Augustus 16-dika déli 12 óráig alólirt hivatalhoz (Pest, föut 9-ik sz.) beküldendők.

Pesten, 1868-dik évi Julius 27-kén.

A magyar kir. vasútépítészeti igazgatóság.

Nyomatott az ev. ref. fötanoda betűivel (Bel-farkasutca 74. sz.)

HIVATALOS.

8547. 1868.

(235)

(1—3)

Hirdetmény.

A magyar kir. Pénzügy-Igazgatóság helyiségeinek 186 $\frac{1}{2}$ -diki téli időnyben leendő fűtésére 100 öl 36" hasáb büfka szükségeltetvén, ezen fa szükséglet beszállgatása ületéből f. év augustus hó 16-kára írásbeli ajánlatok által árlejtés ezennel kiíratik, oly formán, hogy az ebéli ezen magy. kir. Pénzügy-Igazgatóság-ól benyújtandó és a 10% bánatpénzzel ellátandó ajánlatok, csak is a kijelölt feutni nap déli 12 óráig fogadtatnak el.

A beszállgatás föltételei ezen pénzügy igazgatósági irodában megtekinthetők.

A magy. kir. Pénzügy-Igazgatóság. Kolozsvárt, 1868 július 22-kén.

NEM HIVATALOS

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

MANTSU EMANUEL

divatkereskedésében Kolozsvárt,

főter Schütz-ház alatt kaphatók:

RENDKIVÜL LESZÁLLÍTOTT ÁRON.

Nagyválasztéku és jó minőségű NŐI és FÉRFI czikkek, különösen (234) pedig következők: (2—3)

jó mosó Percalin 25 krtól 30 krig.

1/2 Baregek 18 " 35 "

1/2 Szőr köntös kelmék 20 " 40 "

1/2 finom Lüsterek 30 " 80 "

Színes selyem-ruhák 25 fttól 35 frtig

Továbbá: mindenféle színű Kázmirok, Butorszővetek, Grádlik, női-felöltők, beszótt kendők és Longshavlok, Rumburgi, Créai és bécsi házi vásznak, csipke és Mousslin függönyök, női- ingek, köntös diszítók és minden egyéb e szakmába vágó czikkek.

Valamint: Nagyválasztéku és különböző színű selyem, Kázmír és olajos paplanok, pokróczok, szőnyegek és férfi ruháknak gyapjú kelmék, Peruvienek és vékony nyári szövetek.

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

(237)

(1—3)

Eladó fekvősegek.

A buzautezában 91. házszám alatt fekvő, egy deszka-oldal, kőalapon fekvő, zsindely fedél alatt álló nyári-nyughelyű telek, és a házsongárdban egy 5 fer-feladó. Értekezni lehet a tulajdonossal, tály területű, jól rendezett, de nagyobb buzautezában 91. szám.